

Zweetvoetenman brengt rechtspraak tot leven

'Je denkt dat het recht saai is? Lees dan dit bizarre maar waargebeurde verhaal over een man met stinkende voeten die tot het uiterste ging om zijn recht te halen.' Zo begint het eerste verhaal in *De zweetvoetenman*, een boek dat lezers vanaf 11 jaar met veel schwung en humor de wereld van het recht in trekt. Schrijfster Annet Huizing en illustrator Margot Westermann presenteren taaie kost als smakelijke hapjes, die je ongemerkt vertrouwd maken met ons rechtssysteem.

Zweetvoetenman

Teunis T. zit vaak in een universiteitsbibliotheek en doet dan zijn schoenen uit. Zijn 'meurende zweetkakkies' verspreiden zo'n stank, dat het zelfs een verdieping hoger niet om uit te houden is: iedereen wordt de bieb uitgejaagd. Als de zweetvoetenman weigert zijn schoenen aan te houden, verbiedt de universiteit hem daar nog te komen. Maar mag dat wel? De bieb is een openbaar gebouw en in de huisregels staat niets over schoenen, zegt Teunis. Hij gaat weer naar binnen en krijgt een boete. Zo maakt de lezer spelenderwijs kennis met het legaliteitsbeginsel, wat inhoudt dat een rechter je niet zomaar mag straffen. Dat kan alleen voor gedrag dat in de wet een strafbaar feit wordt genoemd. Dat geeft rechtszekerheid, de kurk waar de rechtsstaat op drijft. Ook wordt meteen duidelijk wat de Hoge Raad eigenlijk doet, want Teunis gaat tot aan de hoogste rechter om zijn boete aan te vechten.

Moord op de verkeerde

Kan je veroordeeld worden voor moord op de verkeerde? En wat is het verschil tussen moord en doodslag? Die vragen komen aan bod in het verhaal van Johannes Beek, die begin vorige eeuw een taart liet maken. 'Hij moet wel open kunnen, want ik wil er nog een verrassing in doen', zei hij tegen de banketbakker. Rattengif namelijk, om zijn baas mee te vergifigen. Maar zijn baas liet de taart staan. Diens vrouw at er wel van - en liet het leven. Moord, luidde de aanklacht. Onmogelijk, betoogde Beeks advocaat. Er was immers geen sprake van voorbedachten rade. Beek wilde die vrouw helemaal niet doden, het ging hem om zijn baas. 'Haar dood was een tragisch ongeval.'

Via het 'minder-minder'-proces tegen Geert Wilders wordt uitgelegd wat onpartijdigheid en onafhankelijkheid van rechters inhoudt, en wat wraken betekent. En de geschiedenis van Lucia de B., die onterecht als seriemoordenaar werd veroordeeld, laat zien dat het soms ook helemaal misgaat in het recht. Van rechtspraak in de oorlog tot hedendaagse discriminatie (hoe kan een donkere jongen in zo'n dure auto rijden?), van zeilmeisje Laura dat niet mocht uitvaren (jeugdrecht) tot een zanger die Claudia de Breij's liedje 'pikte' (auteursrecht), alles wordt in de handen van Huizing en Westermann een mooi verhaal en overal valt iets van te leren.

Verbazing

'Het begon met mijn verbazing dat jongeren én volwassenen zo weinig over het recht weten, terwijl het de basis is van onze samenleving', vertelt Annet Huizing. 'Tegelijkertijd hebben mensen heel snel hun mening klaar over een vervolging of een rechtszaak, zonder dat ze de details kennen. Ik wil juist die details laten zien, de haken en ogen, het verhaal erachter. Hopelijk draagt dit boek ertoe bij dat je je oordeel op z'n minst even opschort.'

Alle leeftijden

De zweetvoetenman oogt door de cartooneske tekeningen als een jeugdboek, maar is dat niet. 'We hebben het gemaakt om het recht toegankelijk te maken voor alle leeftijden. Leraren maatschappijleer kunnen er ook veel aan hebben; middenin het boek zitten uitklap-pagina's met achtergrondinformatie over de verschillende soorten recht, hoe een rechtszaak verloopt, hoe een wet wordt gemaakt.'

De juiste toon vinden was een soort balanceract, vertelt Huizing. 'Het verhaal over de taart met rattengif is al zo oud, dan kan je rustig een frivole toon aanslaan. Maar dat ligt natuurlijk anders bij Lucia de B. die jarenlang onschuldig vastzat, en bij Robert M. die kleine kinderen misbruikte. Ook zijn verhaal staat in het boek, om uit te leggen dat iedereen recht heeft op verdediging door een advocaat. Maar bij zo'n verhaal maak je natuurlijk geen grappige tekeningen.'

De zweetvoetenman. Over rechtszaken & regels (en een hoop gedoe), 250 pagina's, verschijningsdatum 19 september. De uitgever is Lemniscaat. Tot het einde van het jaar geldt een introductieprijs van €19,95.

